

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Flexibele burgers? Amsterdamse jongvolwassenen over lokale en nationale identiteiten

van der Welle, I.C.

Publication date
2011

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van der Welle, I. C. (2011). *Flexibele burgers? Amsterdamse jongvolwassenen over lokale en nationale identiteiten*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

VOORWOORD

Begin 2005 begon ik aan mijn proefschrift. Ik had op dat moment nog geen onderwerp. Het was net na de moord op Theo van Gogh en samen met heel veel anderen vroeg ik me af wat er aan de hand was in Nederland. In de kranten verschenen koppen zoals: ‘de verharde stad’, ‘een botsing tussen ratio en emotie’ en ‘imams waarschuwen voor radicalisering’ om de situatie te verwoorden. Ik wilde in mijn eigen stad en onder leeftijdsgenoten op zoek naar verhalen, meningen en vooral ook antwoord krijgen op mijn vragen. Zo ontstonden de eerste ideeën voor dit proefschrift.

Mijn proefschriftavontuur begon vervolgens met het schrijven van een onderzoeksvoorstel en het verkennen van de mogelijkheden voor een grootschalig Amsterdams veldwerk. Het krijgen van toestemming voor het trekken van een steekproef van Amsterdammers van verschillende herkomst bleek de eerste grote hobbel voor mijn onderzoek. Het bleef enige tijd onzeker of het zou lukken, maar net voor de zomer van 2007 kon het veldwerk dan ook echt beginnen. Het zorgde voor leuke, boeiende, hartverwarmende en soms ook verwarrende gesprekken met jonge Amsterdammers in alle uithoeken van de stad. Allereerst met de leerlingen van een VWO-4 klas van de Openbare Scholengemeenschap Reigersbos in Amsterdam Zuidoost, waar we de vragenlijst uitprobeerden. En later met de respondenten met wie ik afsprak voor diepte-interviews. Zij ontvingen mij gastvrij bij hen thuis, of kwamen naar een café of naar de universiteit. Aan veel gesprekken bewaar ik mooie herinneringen. Zoals aan de vrolijke Fatiha met wie ik op een middag afsprak in De Balie, dichtbij het Leidseplein in Amsterdam. Zij vertelde mij dat ze er heel erg om kan lachen als zij met haar hoofddoek op naar een Jordanees café gaat en uit volle borst André Hazes meezingt. Dat verwachten ze niet van een meisje met een hoofddoek, je zou hun gezichten moeten zien! Doordat ik een kijkje nam in de gedachtewereld van mijn respondenten, leerde ik ook veel over mezelf. Ik hoor overduidelijk bij de groep ‘jullie Hollanders’, met mijn blonde haar en blauwe ogen. En het tussen twee culturen zitten bleek ook voor mij op te gaan. Toen ik na een interview vertelde dat ik niet in Amsterdam ben opgegroeid, maar in Zeeland, merkte Anja op dat ik dan eigenlijk net als zij, tussen twee culturen zit. Niet de Nederlandse en Hindoestaanse zoals in haar geval, maar de ‘dorpse’ en de ‘Amsterdamse’ cultuur. Alle respondenten die de vragenlijst invulden of meewerkten aan een diepte-interview en de VWO-leerlingen wil ik hartelijk bedanken voor hun gastvrijheid en openhartige verhalen. Zonder jullie medewerking had ik dit

proefschrift nooit kunnen schrijven. Niemand wordt in dit proefschrift met de eigen naam genoemd, maar ik hoop dat jullie jezelf wel herkennen in de verhalen die ik heb opgetekend.

Naast de vele gesprekken met stadsgenoten, zorgde mijn promotieonderzoek ook voor andere gedenkwaardige ontmoetingen en samenwerking. Veel mensen leverden, ieder op geheel eigen wijze, een belangrijke bijdrage aan mijn onderzoek. Zowel op de universiteit als daarbuiten. Op de universiteit wil ik allereerst Virginie Mamadouh, mijn co-promotor bedanken. Virginie, jouw kennis, enorme betrokkenheid, waardevolle input en rotsvast vertrouwen in mijn kunnen waren een onmisbare bijdrage aan mijn onderzoek en dit proefschrift. Ik begrijp nog altijd niet hoe het jou lukte, naast jouw drukke werkzaamheden, ook nog alle kranten, documentaires en nieuwsprogramma's bij te houden. Altijd weer bracht jij mij op de hoogte van waardevolle en verrassende nieuwtjes ter inspiratie voor mijn onderzoek. Rapteksten, webfora, informatieve websites en krantenartikelen, aan jouw oog ontglipt haast niets! Ik bewaar mooie herinneringen aan ons bezoek aan Libanon, waar jij jouw voorzichtigheid uiteindelijk liet varen en we de demonstraties van dichtbij gingen bekijken. En ook aan ons verblijf in het bijzondere hotel in San Francisco denk ik nog altijd met een glimlach terug.

Hans Knippenberg, mijn promotor, wil ik bedanken voor de kansen die hij mij heeft gegeven en zijn waardevolle commentaar op mijn teksten. Gertjan Dijkink, mijn tweede co-promotor, zorgde op de juiste momenten voor extra inspiratie en verhelderende theoretische inzichten. Gertjan, ik heb veel geleerd van de scriptieprojecten die wij samen hebben gedaan over diaspora's en politiek conflict en heb grote bewondering voor jouw enorme kennis en wetenschapsdrive. Ik kijk vol verwachting uit naar het verschijnen van jouw volgende boek!

Het veldwerk van mijn onderzoek had ik nooit zo grootschalig kunnen aanpakken zonder Marian Visser van de Gemeente Amsterdam. Zij was de schakel tussen mijn onderzoek en het Wij Amsterdammers programma. Jeroen Slot en Hester Booi maakten de veldwerkplannen mogelijk door hun hulp bij het organiseren van de steekproef en het benaderen van de respondenten. Samen met Marian Visser en Jeroen Slot vormden Joris Rijbroek en Renske Emmelkamp namens de gemeente de begeleidingscommissie voor het vaststellen van de vragenlijst. Ik wil hen allemaal bedanken voor het meedenken en voor hun goede ideeën. Nathan Rozema en zijn team bij Labyrinth Onderzoeksbureau leverden een belangrijke bijdrage aan het uitvoeren van het Amsterdamse veldwerk. Het was zeker geen gemakkelijke opgave en ik bedank Nathan in het bijzonder voor zijn betrokkenheid, enthousiasme, doorzettingsvermogen en interesse in mijn onderzoek.

Paolo de Mas, Asis Aynan, Zeynep Kadirbeyoğlu, Said Bouddouft en Nadia Bouras wil ik bedanken, omdat zij mij hielpen meer grip te krijgen op de Marokkaanse en Turkse situatie. Sjoerd de Vos was onmisbaar bij de statistische analyses en Merel, Renske en Siebrigje bij het uittypen van de interviews.

Mijn collega's bij de UvA zorgden voor de broodnodige ontspanning en gezelligheid, tijdens en na werktijd. Met alle tijd die ik de afgelopen jaren op de UvA doorbracht, zijn fijne kamergenoten heel belangrijk. Na een korte tijd op de zolder, kwam ik terecht bij Rogier en Manuel. Jullie humor, muziekdiscussies en passie voor de Tour de France gaven mij een andere kijk op promoveren. Jullie zorgden ervoor dat ik altijd met veel plezier op de fiets naar Roeterseiland stapte. De laatste jaren van mijn promotie deelde ik deze kamer, lief en leed met Annika en Marjolein. Bij jullie kon ik met alle grotere en kleinere levenskwesaties terecht, van HEMA-ondergoed en afzakkende panties tot inspiratiedipjes en statistiekproblemen. Ik vond het heel bijzonder en vooral ook heel spannend om jullie paranime te zijn, en ben blij dat jullie nu tijdens de verdediging naast mij staan. Bedankt voor al die onvergetelijke momenten. De heerlijke koffie en peptalks van Mendel en Wouter hebben zeker ook bijgedragen aan de goede afloop van mijn proefschrift. En ook Amanda, Brooke, Cathelijne, Edith, Els, Fenne, Francesca, Hebe, Melika, Michaël, Nadav, Perry, Willem, Robert, Thea, Tineke, Marianne, Puikang en Guida zorgden er allemaal voor dat de afgelopen jaren bij AMIDSt een superleuke tijd waren. Sabine, Simone, Rick en Elif bedankt voor de fijne samenwerking en inspiratie in het IMES PhDLab.

Tijdens mijn onderzoek en het schrijven van het proefschrift waren ook alle vrienden en familie om mij heen belangrijk. Niet alleen voor afleiding en leuke plannen, maar ook voor inspiratie en hulp bij de ontelbare zaken die bij het schrijven van een proefschrift komen kijken. Een aantal wil ik hier nog speciaal noemen. Jilles, bedankt dat jouw huis ook een beetje mijn kantoor mocht zijn, voor de koffie- en lunchpauzes en de 'we hebben het verdiend' wijntjes. Samen aan het werk is zoveel leuker dan alleen! Jij leverde een belangrijke bijdrage aan de laatste loodjes, waardoor ze een stuk minder zwaar waren. Eefke, Joanna, Frederieke, Josselien, Linda, Marije, Naomi, Pleuntje en Willeke bedankt voor het kritisch lezen van delen van mijn proefschrift. En Aart, zonder jouw bijdrage zag dit boek er nu niet zo mooi uit.

Pap en mam, van jullie heb ik veel waardevolle karaktereigenschappen meegekregen, zoals zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen, die onmisbaar bleken bij het schrijven van een proefschrift. Jullie zijn er altijd en overal voor steun, gezelligheid en relativering en zijn een goed voorbeeld van hoe je van iedere dag zoveel mogelijk kunt genieten. Mar, als grote zus heb jij mij al vaak

het goede voorbeeld gegeven, zo ook met het schrijven van een proefschrift. Ik kan altijd op jou en op jouw wijze raad rekenen. En tot slot bedank ik vooral ook David. Bedankt voor het vertrouwen, de liefde, gewoon voor wie je bent.